

eller til Værftet, komme her forbi, vil det blive den heldigste Beliggenhed for en saadan Bygning saavel for de handlende, som leje Butikkerne, som for Beboerne.

Arealet, der afspærres fra Orlogsværftet, udgør, naar den udfyldte Kanal og Laboratoriet medregnes, ca. 300,000 Kvadratalen eller ca. $21\frac{1}{2}$ Tdr. Land.

Forinden Bebyggelsen paabegyndes, er det imidlertid som foran angivet nødvendigt at gøre Øen skikket til Bebyggelse. Grunden er ved et betydeligt Antal Boringer blevet undersøgt, og det fremgaar af disse Undersøgelser, at den i ældre Tid anvendte Fyld har været af en meget daarlig Beskaffenhed. Den maa derfor fjernes paa hele det Areal, hvor Bebyggelsen skal finde Sted, og i Stedet for maa der indbringes ny ren Sandfyld; men for at sikre denne Fyld mod Udskridning maa den paa alle Sider have en fast Begrænsning, og det er derfor ogsaa af denne Grund ønskeligt at tilfylde Kanalen. Denne Grundforbedring kræver vel et betydeligt Arbejde, men efter de Erfaringer, som haves fra andre store Opfyldningsarbejder, der ere foretagne herhjemme i de senere Aar, saasom ved Middelgrundstortet og ved Godsbanegaarden, vil den med Nutidens fortrinlige tekniske Hjælpemidler ikke være uoverkommelig, og Bekostningen vil ikke blive for stor i Forhold til det betydelige Areal, som indvindes, og til at det opnaas, at Bygningerne komme til at hvile paa et solidt og i sanitær Henseende fuldt betryggende Underlag. Den øverst liggende Fyld, der er af god Beskaffenhed og åvnelig til Havejord, er det Meningen først at bortgrave og midlertidig oplagre paa disponible Pladser i Nærheden for senere at planere paa de ubebyggede Arealer.

Som det vil vides, er den bedste Form for Arbejderboliger det lille, fritliggende, af et Stykke Have omgivne og til Bolig for een Familie bestemte Hus, som efterhaanden paa lempelige Vilkaar kan blive Beboerens Ejendom. Men dette ideale Maal kan kun sjældent naas, hovedsagelig af økonomiske Grunde, og navnlig ikke, hvor Boligerne skulle opføres i eller i Nærheden af en stor By, hvor Grundene ere meget dyre. Spørgsmaalet om Overgang til Selveje kan ifølge Forholdenes Natur ikke komme frem her, og man har ogsaa maattet tage Afstand fra den mest ønskelige Type. Med Hensyn til Bygningsformen har det saaledes været nødvendigt at resignere betydeligt, thi det lille, fritliggende Hus kræver — naar der skal skaffes Plads til det samme Antal Beboere — megen Plads og er

dyrere at opføre, end naar Sammenbygning kan finde Sted. Det er derfor nøje overvejet, i hvor høj en Grad det efter Omstændighederne kan anses for rigtigt at gennemføre en saadan Sammenbygning, og man har forment at kunne anbefale en Form, hvorefter de paagældende Huse ere sammenbyggede, mest som femdobbelte Huse; men alle disse ere hvert for sig lagte frit paa Grundstykket saaledes, at alle Façader ere rigeligt udsatte for Luft og Solpaavirkning.

Man har valgt at indrette Boligerne i 3 Beboelseslag. Erfaringen viser, at Arbejderboliger i Etagehuse kunne indrettes med en høj Grad af Fuldkommenhed, saa at de nærlig komme til at byde de samme Fordele, som udmærke den lille Familiebolig.

Ved den her foreslaede Bygningsform er hovedsagelig opnaaet den Fordel, at det frie Areal og Afstanden mellem de enkelte Bygninger bliver af en passende Størrelse, og at Muligheden for en Udvidelse af Bebyggelsen ikke er udelukket.

De enkelte Boliger ere indlagte saaledes i Planerne, at Fællesskab undgaas i den efter Omstændighederne største Udstrækning, med andre Ord saaledes, at hver Familiebolig er afsondret fra Nabens, idet kun Trappeanlægene ere fælles. En Undtagelse herfra findes dog i de 2 og 3 Værelsers Lejligheder, som man af økonomiske Grunde har ment at kunne tildele kun 1 Vandkloset for hver 2 Boliger. Hver Bolig indeholder i øvrigt, foruden de egentlige Værelser, Entré, Køkken, Spisekammer med direkte Lys og Luft samt et stort Væggeskab; alle Boliger med 4 Værelser og derover have hver sit Vandkloset med direkte Adgang for Lys og Luft. Foruden disse i de paagældende Etager værende Lokalteter hører til hver Bolig et Pulterkammer, et Brændselsrum og en Viktualiekælder, fordelte efter Omstændighederne i Mansardtagen og i Kælderrummene. Af Fælleslokalteter findes Vadsrummet med Styrtebadsbruse og 2 Tøj-sammenlægningsrum i Mansarden, samt paa Hanebjælkelaget Tørrerum, saaledes fordelte, at 6 Familier skiftes til at benytte samme Rum. Endelig er i Kælderen reserveret Plads til Barnevogne, Cykler o. l.

Til hver Lejlighed hører endvidere et Stykke Have, som dels findes foran Husene, idet disse ligge mindst 8 Alen tilbage fra Vejene, der have 16 Alens Bredde, og dels findes inde i de forskellige Bygningskarreer, hvorved hele Bygningskomplekset vil faa et venligt og landligt Præg. Havernes Stør-